

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АКТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2026

9

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik (O'zbekiston)

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Musayev N.U. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Urakov D.J. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Zuyev A.S. – t.f.d., prof. (Rossiya)

Jesus Gil Fuensanta. – t.f.d., prof. (Ispaniya)

K.Yildirim. – t.f.d., prof. (Turkiya)

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Safayev N.S. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Tashimova F.S. – psix.f.d., prof. (Qozog'iston)

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

Nishanova O.Dj. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

To'xtayev X.P. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof. (O'zbekiston)

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof. (O'zbekiston)

Miroslav Ballay – PhD, prof. (Slovakiya)

Shirinoва R.X. – fil.f.d., professor. (O'zbekiston)

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Markov A.V. – fil.f.d., prof. (Rossiya)

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots. (O'zbekiston)

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2026

MUNDARIJA

Tarix

Abdivoxidova G. Mustaqillik yillarida ayollar tadbirkorligining ijtimoiy-etnologik jihatlarini (Denov tumani misolida)	4
Inayatov J. Sovet davrida fotografiyaning ommalashuvi va fotosuratdatchilar faoliyati	8
Матбабаев Б., Рахимов К., Хошимов Х. Новые материалы по раннежелезному веку Ферганы	11
Matyakubov N. Toshkent metropoliteni faoliyati tarixshunosligiga doir tahlillar	15
Raimov A. Qorabayir ot zotining tarixiy-genetik shakllanishi va tizimli seleksiyasi tarixi	18
Safarov Y. Ma'rifatparvar Said Rizo Alizoda publitsistik merosida xalqaro munosabatlar masalalarining tarixiy-siyosiy tahlili	21
Tojiyev Sh. Markaziy Osiyo mintaqasidagi eng qadimgi migrasion jarayonlar tarixidan	24
Ulug'bekov O. Educational migration: the key reasons of flowing from home to foreign universities	27
Xojiqulov N. Mustaqillik yillarida O'zbekistondagi ta'lim sohasidagi islohotlar	30
Xusanova Sh. Marhamatliklarning ikkinchi jahon urushiga qo'shgan hissasi (urush ishtirokchisi Iminjon Temirov bilan suhbat materiallari asosida)	33
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdug'afurova I. Talabalarni vizual dasturlash muhitida ishlash kompetensiyalarini shakllantirish	36
Abdullayev S., Yo'ldosheva D. Muhandislik ta'limida virtual simulyatsiya tizimlarining ergonomik va pedagogik samaradorligi	40
Abdullaeva G., Xamiyeva M. Ta'limda zamonaviy trendlar va innovatsion yondashuvlarning pedagogik ahamiyati	43
Abdullayeva D. Huquqiy lug'atlar orqali talabalarda kasbiy leksik ko'nikmalarni shakllantirish metodikasi	46
Abdullayeva Z. Virtual reallik va sun'iy intellekt muhitida inson axloqining o'zgarish xususiyatlari	49
Abdurasulov J. Xalqaro tashkilotlar doirasida O'zbekiston va Afg'oniston munosabatlari	52
Alimova G. Auditoriyada va auditoriyadan tashqari jarayonda talabalar ijtimoiylashuvini rivojlantirish mexanizmlari	56
Ахмедова Ш. Экологическая политика и государственное управление в условиях глобальных трансформаций	59
Ahmadjanov O. Milliy maktablarda rus tili fanidan o'quvchilarning og'zaki nutqini rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalarning o'rni	62
Бабаева А. Институциональные механизмы реализации эффективной социально-экономической политики государства	65
Begimqulov Z. Ta'lim tizimida jadidchilik harakatini o'qitish metodikasini takomillashtirish	68
Bekchanov X., Yoqubova Sh. Virtual muhitning shaxsga ta'siri va uning psixologik xususiyatlari	71
Boyxonov U. Jamiyat va ichki ishlar organlari o'rtasidagi ijtimoiy shartnoma falsafasi	74
Bo'ronov S., Ergasheva N. Xalqaro munosabatlarda ayol diplomatlarning o'rni va roli	77
Gaziyev Z. Islomiy qadriyatlarda gumanistik g'oyalari rivoji	81
Dursunov S. Urologik va jinsiy buzilishlar bilan og'rigan nikohdagi erkaklarning psixologik profillari-tadqiqot obyekti sifatida	84
Jalolova M. Harbiy oilalar munosabatlarida emotsional muvozanatni tiklash: psixologik xizmat ko'rsatish modelining afzalliklari	87
Jonikulov A. Kognitiv-pragmatik yondashuvning tarjima ta'limidagi metodologik o'rni	90
Jumaniyozova N. XIX asr oxiri va XX asr boshlarida Turkiston ta'lim tizimida ijtimoiy yangilanish jarayonlari	93
Zohidov S. Masofaviy ta'lim muhitida shaxs xususiyatlarining namoyon bo'lish omillari	96
Ibodova M. O'qib tushunish ko'nikmasini rivojlantirishga oid o'quv topshiriqlarining turlari va tavsiflari	99
Ikromova M. Improving the methodology of developing professional communicative competence using the CLIL approach in english lessons (on the example of it students)	102
Islikov S. Informatika va axborot texnologiyalari fanini o'qitishning innovatsion metodlari	105
Ishmuradova G., Mirzayeva G. Texnologik ta'limda modulli yondashuv tushunchasi va "Do'ppichilik san'ati modulini o'qitish metodikasi	108
Karimova M. Ayollar ijtimoiy xususiyatlarining o'ziga xos tamoyillari	111
Касьмова Н. Цифровая трансформация народной дипломатии: философские основания и практические аспекты	114
Kushieva N. A modern mechanism of teaching english language in the higher educational system	117
Qadirova D. Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida milliy va umummadaniy kompetensiyalar shakllanganlik holatining amaliy tahlili	120
Madaminova N. Ingliz tilini o'qitish vositasi sifatida monologlardan sun'iy intellekt orqali foydalanishning muvaffaqiyatli strategiyalari	123
Mamatov M. Uchinchi Renessans – ma'naviy taraqqiyot poydevori	126
Марифли А. Международный терроризм как угроза политической стабильности и устойчивому развитию государств	129
Matyakubov M., Muxammadiyev F. Raqamli ta'lim muhitida talabalarning kiberxavfsizlik madaniyatini rivojlantirishda interaktiv metodlar va psixologik omillar	132
Mamurov E., Abdullayev A. Cognitive pedagogical approaches to statistical stability with random sample sizes	135
Melikulov F. Ichki ishlar organlari xodimlarini ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning nazariy metodologik asoslari	138
Miliyeva M. Bilingval ta'lim muhitida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish modeli	141
Mirzayeva K. Ixtisoslik va umumta'lim modullarini integrativ o'qitishning milliy va xorijiy tajribalar tahlili	144
Mirzaeva U. Inkluziv ta'lim sharoitida koxlear implantli o'quvchilarning nutqiy reabilitatsiyasida sun'iy intellektning o'rni	147
Murodova Sh. Ona tili darslarida matn ustida ishlash orqali o'qish savodxonligini rivojlantirish masalasi	150
Najimova M. Inkulziv ta'limda koxlear implantli bolalarning nutqiy kompetensiyalarini masofaviy va raqamli vositalar orqali rivojlantirish	153
Naimjonova Z. O'zbekiston–AQSH migratsiya muloqoti: yangi imkoniyatlar va strategik yondashuvlar	156
Насруллаев Р. Взаимосвязь национальной идентичности и патриотизма в мировоззрении молодежи	159
Norqulov Sh. Zamonaviy jamiyatda ijtimoiy reklama fenomeni: maqsadli tasnif, vositalar va samaradorlik me'zonlari	162
Nuradin G., Kulbayeva D., Akkuliyeva A., Tulyayev A. Universitetda falsafa fanining maqomi va uning talabning fikrlash madaniyatini shakllantirishdagi o'rni	165
Oqbo'tayev A. Ekoturizm asosida shaxs ekologik madaniyatini shakllantirishning ijtimoiy-ma'naviy modellari	169
Pulotov A. Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini tayyorlashda innovatsion texnologiyalarning o'rni	173

Rajabov O. O'zbek imo-ishora tili uchun dastlabki ma'lumotlar bazasini shakllantirish va sun'iy intellekt asosida tanib olish modelini ishlab chiqish	176
Разуева И., Дачев О. Разработка цифровых решений, направленных на повышение уровня тактической подготовки игроков студенческого футбола.....	179
Raufova M. Ingliz tilini o'qitishda kasb-hunar texnikumi o'quvchilarining og'zaki muloqot ko'nikmalarini Keys texnologiyasi yordamida rivojlantirish metodikasi.....	182
Rahmatov N. Global ekologik muammolarning qishloq xo'jaligi sohasi va ijtimoiy rivojlanishga ta'siri	186
Ro'zibayeva N. The role of needs analysis in the development and interpretation of gamified content for legal english learning	189
Rustamova M. Ishsiz fuqarolarni kasbiy qayta tayyorlashda andragogik yondashuvning samaradorligi	192
Sadikova Sh. Universitet ta'limida talabalarni amaliy pedagogik faoliyatga tayyorlash	196
Samiyeva D. O'smir yoshidagi o'quvchilarda ijodiy fikrlashni rivojlantirish	199
Safarov N. Tinchlik va xavfsizlikka qarshi jinoyatchilik ko'rinishlari va ularning tahdidlari	202
Sodikov U., Uraikov Sh. Matematikani o'qitishda masalalarning didaktik funksiyalaridan foydalanish	205
Sodiqova M. Qur'on ilmlari bo'yicha ilmiy-tadqiqot markazlarida amalga oshirilgan ishlar va ularning o'ziga xosligi	209
Sultanova E., Nizamova M. Markaziy Osiyoda gender tenglik siyosatining evolyutsiyasi va institutsional rivojlanishi	214
Toshbekova M. STEAM yondashuviga asoslangan loyihaviy faoliyat orqali o'quvchilarda kreativlik va tanqidiy fikrlash kompetensiyalarini shakllantirish.....	217
Turayeva Z. O'quvchilarning diskursiv kompetensiyasini rivojlantirish texnologiyalari	220
Tursunova M. Bo'lajak chet tillar o'qituvchilarining individual strategiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish.....	224
Urunova S. Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi didaktik imkoniyatlari va pedagogik xususiyatlari.....	227
Usarova D. Talabalarning ingliz tili nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining samaradorligi.....	230
Usmonova D. STEAM asosida fizika fanida tabiiy hodisalarni VR/AR texnologiyalari orqali o'rganishning didaktik imkoniyatlari.....	233
Xudoyberdiyev D. Ekologik muammolarning ijtimoiy determinatsiyasi va globallashtirish sharoitidagi namoyon bo'lish shakllari	237
Xojimurodova M. Pokiston tashqi siyosatida Afg'oniston omili.....	240
Zhang A. The spiritual core of chinese modernization: overall connotation, practical support and regional manifestations.....	243
Шайылдаева А. Цифровизация общества как фактор трансформации практик гендерного равенства: философский анализ ..	246
Shirinov A. Inson taraqqiyotida ijtimoiy xizmatlar o'zbekiston ijtimoiy siyosatining psixologik-falsafiy asosi sifatida	250
Ergashev I., Safarov M. Yangi O'zbekiston yoshlari siyosiy ongi va madaniyatining modernizatsiyashishi: futurologik tahlil	253
Eshmuradov Z. O'zbekiston harbiy xizmatchilarining huquqiy madaniyatini yuksaltirishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish tizimining istiqbollari	257
Eshmuradov N. Ichki ishlar organlari xodimlari psixik barqarorligining tarkibiy va ijtimoiy-psixologik komponentlari	261
Yakibova N. Inklyuziv ta'lim sharoitida ingliz tilini o'qitishda individual yondashuvlarning pedagogik asoslari.....	264
Filologiya	
Abdullayeva U. Subject detail in the works of Charles Dickens and Gafur Gulam: a comparative study of social realism and autobiographical elements.....	267
Avlakulov Y. Onomastik birliklar va ularning tadqiqi xususida.....	270
Ataniyazova S. Muloqot xulqi ingliz va o'zbek tillariga xos lingvopragmatik tushuncha sifatida	273
Axunov M. Ingliz va o'zbek tillarida kriminal terminlarning struktural-semantik xususiyatlari	276
Barotov T. Ingliz, o'zbek va rus tillarida "Pul" konseptining leksik-semantik tahlili	279
Беккулова С. Лингвокультурная специфика музейной терминологии в русском и узбекском языках	281
Boboyarova D. Ingliz va o'zbek tillaridagi qo'l harakati fe'llarining semantik maydoni: korpus va kognitiv yondashuv	284
Давлатмуратов С. Иерархия и уважение к старшим: отражение семейных ценностей в паремиологическом фонде русского и узбекского языков	287
Zaripov R. Paraverbal va ekstralingvistik vositalarning kommunikativ-pragmatik xususiyatlari	290
Zarmasov Sh., To'ychiyev A. Obro'sizlantirish haqorat bo'yicha lingvistik ekspertiza obyektiga sifatida	293
Islomov I. Filologik ta'lim mazmunini mehnat bozori talablariga moslashtirishda lingvistik kompetensiyalarni yangilashning konseptual va institutsional asoslari	296
Komolova Sh. Nemis va o'zbek xalqining paremiologik minimumi tahlili (sotsiologik so'rovnomaga natijalari asosida)	299
Kurbanova M., Toshpo'latova N. Badiiy matnning psixolingvistik tadqiq qilishning ilmiy-nazariy asoslari	303
Qarayeva M. O'zbek va ingliz tillarida pragmatik va diskursiv darajadagi gender xususiyatlari	306
Qodirova K. O'zbek tilidagi frazeologizmlarni arab tiliga tarjima qilishning ba'zi muammolari.....	309
Qurbonov B. Tarjimada lingvomadaniy va pragmatik omillar	312
Madirimova S. Avaz O'tar ijodining sho'rolar davrida o'rganilishi	315
Mamadaliyeva M. Pedagogik diskursning kommunikativ xususiyatlari.....	318
Mullaboyeva X. O'zbek tili shevalarini avtomatik nutqni aniqlash (asr) tizimlarida tanib olish samaradorligi tahlili	321
Musulmonova K. Lingvistik ekspertiza obyektiga: muammo va yechimlar.....	324
Muhammadiyeva M. "Shum bola" qissasidagi oziq-ovqat nomlarining leksek-semantik tahlili.....	326
Otaqulov N. Subkollokvial frazeologizmlarning pragmatik xususiyatlari	329
Rasulova S. Detektiv qissalarda syujetning o'ziga xos xususiyati	332
Саттаров Б. Тексты-описания в системе научного текста: коммуникативно-типологические параметры.....	335
Saydullayeva R. "Onim" termini ta'rifi turli yondashuvlar.....	338
Сиддикова И. Лингвистический статус синонимии в номинативном процессе.....	341
Sobirov A. So'z tartibi grammatik kategoriya yoki diskursiv hodisa sifatida.....	344
Tolipova B. Til tizimi va lisoniy faoliyatning kognitiv-pragmatik talqini	347
Tyan N. Странствующие слова в немецком языке	350
Xakimov X. Hozirgi zamon ingliz tilidagi jamlik va partitivlikni ifodalovchi otlarning shakllari va ma'nosi	353
Xamrayeva Sh., Nasriddinova I. Savol generatsiyasida matn tuzilishi va lingvistik omillar tahlili	356
Xolmatova N. Anemonimlar onomastik birlik sifatida.....	359
Haydarova D. Mifologiyada ayol obrazining dual tabiati va uning tarixiy-ijtimoiy asoslari	362
Hamroyeva Sh. Propbank: rolga asoslangan semantik annotatsiya modeli	365
Sharifov S. Noreal voqeelikning badiiy xarakterini shakllantirishdagi roli (Omom Muxtor romanlari misolida).....	368
Sharipova F. Presupposition projection and factive verbs in english-to-uzbek literary translation.....	372
Ergasheva L. Theoretical foundations of proper nouns and their lexicographic interpretation	375